

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.015.03.2016
P/16/048

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/048 – Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Barbara Madejska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/125/2016 z dnia 26 września 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Tarnowie ¹ , 33-100 Tarnów, ul. Krakowska 19
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Koziół, Wójt Gminy ² (dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność Gminy Tarnów w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom w okresie od 1 stycznia 2011 r. do I połowy 2016 r.

Gmina posiadała aktualną wiedzę o terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi i terenach, na których wystąpiły te ruchy, w tym dysponowała aktualną bazą osuwisk i terenów zagrożonych i dokonywała bieżących zgłoszeń do Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej⁴. Urząd korzystał także z programu informatycznego, w którym utworzono system informacji przestrzennej, co należy uznać za dobrą praktykę.

W okresie objętym kontrolą Gmina podejmowała działania związane z planowaniem przestrzennym w celu ograniczenia ryzyka osuwiskowego. Gmina podjęła również działania zmierzające do aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 11 sołectw, na których znajdują się tereny osuwiskowe. W planach zawarto stosowne zapisy dotyczące konieczności ustalenia warunków geotechnicznych w przypadku realizacji obiektów budowlanych na terenach położonych w granicach strefy potencjalnego zagrożenia ruchami osuwiskowymi.

Gmina planuje również podjęcie w 2017 r. działań, związanych z aktualizacją studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

NIK zwraca uwagę na konieczność aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla tych miejscowości, w których wystąpiły nowe tereny osuwiskowe. Należy zauważyć, że studium – w przeciwieństwie do planu – nie jest aktem prawa miejscowego.

Na stronie internetowej Gminy zamieszczono zalecenia dla mieszkańców, w których znajdowały się informacje o terenach osuwiskowych.

¹ Dalej: Gmina lub Urząd.

² Dalej: Wójt, wybrany w wyborach powszechnych w dniu 21 listopada 2010 r. oraz 16 listopada 2014 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: SOPO.

Na realizację zadań Gmina zapewniła środki w budżecie gminy. Środki finansowe wydatkowane na realizację zadań związanych z wystąpieniem osuwisk wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zakres wiedzy organu administracji publicznej o terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenach, na których te ruchy wystąpiły oraz przygotowanie techniczne i organizacyjne do realizacji zadań w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i usuwania ich skutków

Opis stanu faktycznego

Źródłem danych o terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenach, na których te ruchy wystąpiły, będących w posiadaniu Gminy, była baza przekazana przez Państwowy Instytut Geologiczny (PIG), wg stanu na 24 października 2015 r. Zarejestrowano w niej 482 osuwiska⁵ oraz 16 terenów zagrożonych, rozmieszczonych na obszarach 11 sołectw: Błonie, Koszyce Małe, Koszyce Wielkie; Łękawka, Nowodworze, Poręba Radlna, Radlna, Tarnowiec, Zawada, Zbylitowska Góra oraz Zgłobice.

Tereny osuwisk, wg posiadanej przez Gminę wiedzy przedstawionej w Studium, obejmowały też inne obszary niż wykazane w bazie SOPO, o czym Gmina informowała PIG⁶. PIG nie uwzględnił wszystkich obszarów osuwiskowych argumentując, że ich analiza nie wykazała terenów zagrożonych ruchami masowymi⁷.

(dowód: akta kontroli str. 57-104; 105-113; 114-115; 369-378)

Gmina położona jest na obszarze 8 274,55 ha⁸, z czego tereny osuwiskowe i zagrożone, obejmujące tereny budowlane i rolne oraz lasy stanowią około 751 ha (9,1%).

Wójt Gminy wyjaśnił, że „można przypuszczać, że zjawiska osuwiskowe mogą wystąpić w przyszłości”.

(dowód: akta kontroli str. 379-410; 425-426; 440)

Gmina korzystała z bazy danych SOPO, przy czym kierownik Referatu Zagospodarowania Przestrzennego w Urzędzie pracowała na programie ArcMap, w którym utworzono system informacji przestrzennej. Program ten umożliwiał dostęp do różnych danych, między innymi do danych dotyczących osuwisk. Mapa jest interaktywna, co umożliwiało tworzenie warstw tematycznych, dzięki którym można dokonywać analiz terenu np. pod kątem przeznaczenia ich do zabudowy mieszkalnej lub przemysłowej, jednocześnie można uzyskać informacje o terenach, które należy chronić lub wykluczyć z zabudowy. Dodatkowo został utworzony rejestr graficzny decyzji o warunkach zabudowy, umożliwiający dostęp do informacji o liczbie decyzji wydanych w terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Dostęp do bazy danych z możliwością modyfikowania posiadała tylko kierownik wymienionego wyżej referatu. W przypadku jej nieobecności osoba zastępująca nie ma możliwości modyfikacji bazy, a jedynie – tak, jak pozostali pracownicy – ma możliwość uzyskania informacji o tym zjawisku. Pracownicy referatu (7 osób) posiadali ograniczony dostęp do szczegółowej bazy, bez możliwości modyfikowania danych.

(dowód: akta kontroli str. 202-251; 252-256)

Zagadnieniami objętymi niniejszą kontrolą zajmowało się 13 pracowników⁹, zatrudnionych w Referatach: Zagospodarowania Przestrzennego (7 osób); Inwestycji i Rozwoju (3 osoby); Gospodarki Komunalnej (2 osoby); Spraw Społeczno-Administracyjnych (1 osoba).

W zakresach czynności pracowników znajdował się zapis: „współudział w realizacji zadań Gminnego Zespołu Reagowania Kryzysowego oraz uczestnictwo – w odrębnie oznaczonym

⁵ Zsuwy; zsuwy rotacyjne; zsuwy zmienne złożone; obrywy – stan na 17 października 2016 r.

⁶ Pisma z 16 października 2015 r. oraz z 18 listopada 2015 r.; znak: ZP.6722.58.2015 r.

⁷ Pisma z 2 listopada 2015 r. znak: GZ/073-28/2015 oraz 2 grudnia 2015 r.; znak: GZ/073-31/2015.

⁸ Według danych podanych przez Starostwo Powiatowe w Tarnowie, wg stanu na 27 października 2016 r.

⁹ Wg stanu na 24 października 2016 r.

czasie – w wykonywaniu zadań zarządzania kryzysowego i ochrony ludności w nadzwyczajnych zagrożeniach lub „współdziałanie z komórkami organizacyjnymi i gminnym zespołem reagowania kryzysowego w celu prawidłowej i skutecznej realizacji zadań Urzędu Gminy”. Wśród przypisanych zadań były również: „współdziałanie w zakresie realizacji powierzonych zadań z administracją rządową [...]”; „ostrzeganie ludności o możliwościach nadzwyczajnego zagrożenia oraz zarządzonych formach ochrony i sposobach postępowania mieszkańców”.

Wójt wyjaśnił, że „wpisanie do zakresu czynności pracownika zadania polegającego na uczestniczeniu w likwidacji skutków klęsk żywiołowych lub zagrożeń odpowiada faktycznie wykonywanym czynnościom w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych, lecz zróżnicowanych ze względu na ich rodzaj i zasięg”.

Ponadto Gmina posiadała procedury postępowania na wypadek wystąpienia różnego typu zagrożeń, w tym klęsk żywiołowych.

(dowód: akta kontroli str. 202-251; 427-439; 450)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Podejmowanie działań w celu ograniczenia ryzyka osuwiskowego, związanych z planowaniem przestrzennym oraz stabilizowaniem lub likwidacją osuwisk

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą (2013 r.) wystąpiły cztery zjawiska osuwiskowe, dla których PIG sporządził karty osuwiskowe¹⁰. Z kart wynikało, że w trzech przypadkach zjawisko osuwisk wystąpiło na obszarach starych osuwisk w Nowodworzu, Zawadzie i Zbylitowskiej Górze oraz w jednym przypadku w Zgłobicach (zlewnia Dunajca) – wg PIG – na terenie nieodnotowywanym wcześniej w rejestrach¹¹.

Kierownik referatu zagospodarowania przestrzennego wyjaśniła, że Gmina posiadała informacje ujawnione w Studium na temat istnienia w tym terenie (Zgłobice) osuwiska, które PIG wskazał, jako nowe, niemniej PIG uznał ten teren jako nowy teren osuwiskowy¹².

Skutkami wymienionych wyżej osuwisk były m.in. pęknięcia i szczeliny na murowanym fundamencie drewnianego budynku; przewrócone i zniszczone drzewa w sadzie, pęknięcia betonowego fundamentu budynku mieszkalnego i uszkodzenie fundamentu budynku gospodarczego, przechylenie jednego słupa energetycznego niskiego napięcia; uszkodzone szambo betonowe.

(dowód: akta kontroli str. 57-104; 412-413; 440)

Wójt wyjaśnił, że *istniejące osuwiska, zlokalizowane na terenie Gminy, wymienione w objaśnieniach do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi¹³, tj. osuwiska zlokalizowane w pobliżu zabudowań oraz zagrażające drogom (w tym drogom gminnym) nie były w sposób systematyczny monitorowane przez pracowników Gminy, z uwagi na fakt, iż obserwacja terenów występowania i zagrożenia ruchami masowymi ziemi należy do kompetencji starosty*. Wyjaśnił również, że *po długotrwałych opadach deszczu dokonywane były przeglądy terenów osuwiskowych znajdujących się w pobliżu zabudowań i dróg gminnych pod kątem bezpieczeństwa mieszkańców i infrastruktury drogowej, niemniej po 2010 r. w wyniku dokonywanych przeglądów nie stwierdzono ruchów masowych ziemi,*

¹⁰ W 2010 r. uaktywniło się 6 osuwisk na terenach sołectw: Poręba Radlna, Nowodworze; Zawada; Zbylitowska Góra i Zgłobice w wyniku których powstały szkody (m.in.): zniszczona droga dojazdowa do posesji; uszkodzone dwa budynki mieszkalne; uszkodzony korpus drogi wojewódzkiej 997; zniszczony sad.

¹¹ Informacje wynikające z kart osuwiskowych opracowanych przez PIG.

¹² PIG poinformował Urząd, że ponowna weryfikacja jest możliwa pod warunkiem pokrycia kosztów przez Gminę, jednakże Gmina nie posiadała środków na ten cel.

¹³ Opracowanymi przez PIG dla gminy w 2013 r., zamieszczone na stronie internetowej SOPO.

które wskazywałyby na aktywność tych osuwisk, stąd nie sporządzano z nich dokumentów, np. w formie protokołów czy notatek potwierdzających dokonanie przeglądu, co miałyby miejsce w przypadku wystąpienia osuwisk, a wówczas dokument zostałby przekazany do Starostwa Powiatowego w Tarnowie.

(dowód: akta kontroli str. 425-426)

Obszary osuwania się mas ziemnych zostały uwzględnione w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (*Studium*), przyjętym uchwałą Rady Gminy 30 stycznia 2008 r.¹⁴ Osuwiska, które powstały w latach 2010 i 2013 częściowo pokrywały się z tymi, które były uwzględnione w Studium – w Studium powierzchnia terenów zagrożonych była większa niż wykazana w SOPO.

W Studium, w którym wskazano obszary osuwiskowe, zarówno w 2010 r., jak i 2013, zawarto zapisy odnośnie do zagrożeń przyrodniczych, w tym osuwisk, „co dotyczy istniejących powierzchni osuwisk czynnych lub potencjalnych, gdzie ze względu na budowę podłoża i warunki wodne istnieje stałe zagrożenie zniszczenia budynków lub dróg oraz innych powierzchni o dużym nachyleniu stoków i sprzyjającej budowie podłoża”. W Studium zawarto ogólne zapisy dotyczące „obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych”¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 116-170; 421-424; 441)

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (*MPZP*) został uchwalony dla gminy Tarnów w 2008 r.¹⁶, w związku z czym tereny osuwiskowe powstałe w okresie objętym kontrolą nie zostały w nich uwzględnione¹⁷.

MPZP określał granice i sposoby zagospodarowania terenów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie przepisów odrębnych, wyznaczając strefy: występowania osuwisk czynnych (SOS-1); zagrożenia zjawiskami osuwiskowymi (SOS-2) oraz zagrożenia występowania ruchów grawitacyjnych – potencjalnie osuwiskowych (SOS-3).

Wyznaczając poszczególne strefy, ustalono m.in. następujące wymagania: wykonanie badań geologiczno-inżynierskich na terenach, na których w ramach dopuszczonego przeznaczenia mogą być realizowane obiekty budowlane w rozumieniu odrębnych przepisów, nakaz realizacji planowanych zadrzewień, zadarnień i zazielenień wzmocniających wierzchnią warstwę osuwiska, jako działania przeciwdziałające erozji gleby oraz zakaz zabudowy (SOS-1); wykonanie badań geologiczno-inżynierskich, na których w ramach dopuszczonego przeznaczenia mogą być realizowane obiekty budowlane w rozumieniu przepisów odrębnych; nakaz zabezpieczenia istniejącej zieleni wysokiej przed powstaniem rumowisk oraz nakaz realizacji planowanych zadrzewień, zadarnień i zazielenień wzmocniających wierzchnią warstwę osuwiska, jako działania przeciwdziałające erozji gleby (SOS-2), a także – w przypadku strefy SOS-3: dopuszczenie do realizacji nowych obiektów budowlanych po wykonaniu badań geologicznych ustalających geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych.

Wójt wyjaśnił, że obecnie Gmina jest w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości w Gminie, które uwzględniają już opracowanie SOPO oraz karty osuwisk, którymi dysponuje Gmina, a część z tych planów jest już na etapie uzgodnień. Dotyczy to sołectw: Tarnowiec (w trakcie uzgodnień: prace zawieszone z uwagi na konieczność zamknięcia wyeksploatowanego złoża kruszywa), Zbylitowska Góra (w trakcie sporządzania wniosku leśnego dla gruntów leśnych wyznaczonych dla celów inwestycyjnych), Koszyce Małe (w trakcie ponownych uzgodnień inwestycji), Nowodworze (w trakcie wprowadzania zmian pod ponownym uzgodnieniem oraz w trakcie sporządzania wniosku leśnego dla gruntów leśnych wyznaczonych dla celów inwestycyjnych) oraz Zgłobice (w trakcie wprowadzania zmian przed ponownym

¹⁴ Uchwała Nr XIX/161/2008 Rady Gminy w Tarnowie z dnia 30 stycznia 2008 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tarnów.

¹⁵ W Studium, w kierunkach i wskaźnikach dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych spod zabudowy napisano: „z zabudowy wyłączono tereny wymagające ochrony tzn. grunty rolne (z przeznaczeniami dopuszczonymi na podstawie odrębnych przepisów) oraz bilansowych złóż surowców mineralnych. Ponadto ze względu na bezpieczeństwo ludzi i mienia z zabudowy wyłączono tereny zagrożone zalaniem, podtopieniem oraz tereny osuwiskowe”.

¹⁶ Uchwała nr XXVII/242/2008 z dnia 19 września 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnów.

¹⁷ SOPO dla gminy Tarnów powstało w 2014 r.

uzgodnieniem oraz w trakcie sporządzania wniosku leśnego dla gruntów leśnych wyznaczonych dla celów inwestycyjnych). Procedura dla pozostałych miejscowości to etap przed uzgodnieniami z instytucjami.

Uchwały Rady Gminy o przystąpieniu do sporządzenia MPZP zostały podjęte 20 września 2010 r.¹⁸ dla miejscowości: Błonie, Radlna, Poręba Radlna, Nowodworze, Łękawka, Koszyce Małe; Koszyce Wielkie; Zawada, Tarnowiec, Zgłobice i Zbylitowska Góra. Osuwiska powstałe w 2013 r. zawierają się w terenach dla których podjęto uchwały w 2010 r., stąd Rada Gminy nie podejmowała kolejnych uchwał o przystąpieniu do sporządzenia MPZP.

W 2014 r. Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawie aktualności dokumentów planistycznych na terenie Gminy¹⁹, w którym stwierdzono, że przyjęte w 2008 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest aktualne. Stwierdzono również, że aktualność zachowują w całości MPZP m.in. dla Zgłobic, Nowodworza, Łękawki; Tarnowca, z wyjątkiem obszarów, dla których zostały podjęte uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany MPZP (tj. dla Zbylitowskiej Góry).

Uchwała stanowiła, że aktualizacji wymagają w całości MPZP m.in. dla Woli Rzędzińskiej, Jodłówki-Wałki, Błonia, Zawady.

(dowód: akta kontroli str. 171-176; 369-378; 379-410; 421-424; 440-441)

Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawie aktualności dokumentów planistycznych²⁰ na podstawie art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w której wykazała konieczność aktualizacji MPZP. Wójt wyjaśnił, że *kolejnym etapem będzie weryfikacja Studium pod kątem aktualizacji terenów osuwiskowych i zalewowych, jak również planu rolno-leśnego. Gmina planuje podjęcie tych zadań w 2017 r.*

(dowód: akta kontroli str. 379-410)

W okresie objętym kontrolą wydano 15 decyzji o warunkach zabudowy na terenach osuwiskowych, w uzgodnieniu z Wydziałem Ochrony Środowiska w Starostwie Powiatowym w Tarnowie²¹, spośród których zbadano 7 (z lat 2012-2016), pod kątem zawartych w nich zapisów odnośnie do zagrożenia osuwiskowego i wymogów stawianych inwestorom, tj. m.in. konieczności wykonania badań geotechnicznych terenu. Wszystkie zbadane decyzje zawierały przedmiotowe zapisy.

(dowód: akta kontroli str. 379-410; 441-449)

Wójt Gminy wyjaśnił, że w 2010 r. *Gmina zestawiła – na podstawie zgłoszeń mieszkańców i własnych – 29 miejsc, w których doszło do osunięcia się gruntu w wyniku długotrwałych opadów atmosferycznych. W 2011 r. Gmina zabezpieczyła z własnych środków dwa osuwiska: w Zbylitowskiej Górze (by zapobiec uszkodzeniu ulicy Olszynowej) oraz w Zgłobicach (by zapobiec uszkodzeniu ul. Nadbrzeżnej oraz przepompowni ścieków. Ponadto w latach 2010-2012 na bieżąco prowadzone były prace polegające m.in. na utwardzeniu terenów mniejszych osuwisk, które udało się ustabilizować.*

(dowód: akta kontroli str. 379-410)

Wójt wyjaśnił, że Rada Gminy podjęła w 2010 r. uchwałę w sprawie wyznaczenia obszarów, na których nastąpiło zniszczenie lub uszkodzenie obiektów budowlanych²². Uchwała – podjęta na podstawie art. 13a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub

¹⁸ Uchwały Rady Gminy z dnia 29 września 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy Tarnów w części Błonie, Koszyce Małe, Łękawka, Nowodworze, Poręba Radlna, Radlna, Tarnowiec, Zawada, Zbylitowska Góra, Zgłobice.

¹⁹ Uchwała Nr XXXV/392/2014 rady Gminy Tarnów z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie aktualności dokumentów planistycznych na terenie Gminy Tarnów.

²⁰ Uchwała nr XXXV/392/2014 w sprawie aktualności dokumentów planistycznych.

²¹ Uzgodnienie dotyczyło warunków realizacji inwestycji na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

²² Uchwała Rady Gminy nr L/516/2010 z 22 października 2010 r. w sprawie wyznaczenia obszarów na których nastąpiło zniszczenie lub uszkodzenie obiektów budowlanych.

uszkodzonych w wyniku działania żywiołu²³ – stanowiła, że odbudowa zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku osunięcia ziemi obiektów budowlanych może nastąpić wyłącznie po trwałym ustabilizowaniu terenu z zastosowaniem odpowiednich metod technicznych w projekcie geotechnicznym dla skomplikowanych warunków gruntowych trzeciej kategorii geotechnicznej oraz uzyskania pozwolenia na budowę. Uchwała dotyczyła dwóch obiektów w miejscowości Zbylitowska Góra.

(dowód: akta kontroli str. 379-410)

Na stronie internetowej Urzędu zamieszczono zalecenia dla ludności zamieszkającej na terenach osuwiskowych lub zagrożonych ruchami masowymi opracowane w październiku 2010 r. przez m.in. Państwową Służbę Geologiczną.

(dowód: akta kontroli str. 379-410; 421)

W okresie objętym kontrolą Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Tarnowie²⁴ nie wydawał Gminie decyzji nakazującej zabezpieczenie miejsc katastrofy spowodowanej ruchami masowymi ziemi.

(dowód: akta kontroli str. 379-410)

Osobom poszkodowanym w wyniku osuwisk PINB wydał decyzje: nakazującą rozbiórkę nieużytkowanego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o konstrukcji murowanej w wyznaczonym terminie²⁵; opróżnienia budynku mieszkalnego jednorodzinnego i wykonanie m.in. oznakowania terenu wokół budynku taśmą kolorową i umieszczenia zawiadomienia o stanie zagrożenia bezpieczeństwa ludzi oraz o zakazie jego użytkowania²⁶; wykonania rozbiórki nieużytkowanego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o konstrukcji murowanej w wyznaczonym terminie²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 297-349;350-361;412-413)

Wójt Gminy wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły konflikty kompetencyjne pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego w związku z wykonywaniem zadań zapobiegających występowaniu osuwisk lub usuwania ich skutków.

(dowód: akta kontroli str. 379-410)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gminy w badanym obszarze.

3. Sposób finansowania zadań związanych z niniejszą kontrolą

Opis stanu
faktycznego

Z budżetu Gminy wydatkowano środki finansowe w wysokości 44 301,66 zł na: wykonanie karty dokumentacyjnej osuwiska; wydanie opinii do działek budowlanych; stabilizację fragmentu czynnego osuwiska (ul. Nadbrzeżna w Zgłobicach) oraz zabezpieczenie fragmentu osuwiska przy drodze w Zbylitowskiej Górze²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 297-349)

²³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1067.

²⁴ Dalej: Nadzór budowlany lub PINB.

²⁵ Decyzja PINB-OA/7352/17/II/10 z 11 sierpnia 2010 r., z terminem wykonania czynności: rozpoczęcie rozbiórki 30 października 2010 r.; zakończenie rozbiórki i uporządkowanie terenu – 30 czerwca 2011 r.; dotycząca budynku w Nowodworzu.

²⁶ Decyzja PINB-OA/7352/4/II/10 z 24 maja 2010 r., pod rygorem natychmiastowej wykonalności; dotycząca budynku w Porębie Radnej.

²⁷ Decyzja PINB OA/7352/4/II/10 z 11 sierpnia 2010 r. z terminem wykonania: rozpoczęcie rozbiórki: 30 września 2010 r.; zakończenie rozbiórki i uporządkowanie terenu: 30 czerwca 2011 r.; dotycząca budynku w Porębie Radnej.

²⁸ Środki własne wydatkowane w 2010 r. to 3 660 zł; w 2011 r. – 40 641,66 zł.

Na realizację zadań objętych niniejszą kontrolą Gmina otrzymała dotacje z budżetu państwa w wysokości 481 530 zł²⁹, z tego w roku 2010 – 19 500 zł – na wycenę wartości zniszczonych budynków oraz wykonanie kart osuwiskowych, a w 2011 r. – 462 030 zł – środki na budowę dwóch domów zniszczonych w wyniku osuwisk³⁰.

Wyżej wymienione zadania nie były finansowane ze środków europejskich.

(dowód: akta kontroli str. 297-349)

Gmina nie podejmowała starań o uzyskanie dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i/lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Wójt wyjaśnił, że *możliwość korzystania z wymienionych wyżej źródeł finansowania pojawiła się dopiero w 2012 r. Kierownik GOPS wyjaśniła, że przyczyną niepodjęcia starań o dodatkowe środki finansowe był fakt, iż nie było takich potrzeb.*

(dowód: akta kontroli str. 297-349; 379-410; 425-426)

Odnosnie do sposobu finansowania zadań w zakresie usuwania skutków wystąpienia osuwisk, Wójt Gminy złożył następujące wyjaśnienia: *doświadczenia Gminy pozwalające ocenić sposób finansowania zadań w zakresie usuwania skutków wystąpienia osuwisk dotyczą roku 2010, kiedy to dwa prywatne domy mieszkalne zostały zniszczone przez osuwiska. Współpraca z Wojewodą Małopolskim w sprawie uzyskania, a później rozliczenia środków na budowę przez dwie rodziny nowych domów w innych miejscach, przebiegała sprawnie mimo konieczności zgromadzenia przez poszkodowanych wielu dokumentów.*

(dowód: akta kontroli str. 379-410)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gminy w badanym obszarze.

Ocena częściowa

4. Wydatkowanie środków na działania dotyczące zapobiegania ruchom masowym ziemi i usuwanie ich skutków

Opis stanu
faktycznego

Środki finansowe otrzymane z budżetu państwa, planowane na realizację przedmiotowych zadań, otrzymane w latach 2010-2011 w wysokości 481 530 zł, zostały wykorzystane w 100%. Środki dotacji celowej zostały wykorzystane na m.in. wycenę wartości zniszczonych budynków; wykonanie kart osuwiskowych oraz na budowę nowych budynków mieszkalnych. Środki były księgowane na koncie 133 – dochody budżetowe.

Środki własne Gminy wykorzystane w okresie 2010-2011 wyniosły 44 301,66 zł, co stanowiło 100% środków planowanych na przedmiotowe zadania. Środki finansowe zostały wykorzystane m.in. na stabilizację osuwisk³¹. Zakres prac – zgodnie z zawartymi z wykonawcą umowami - obejmował m.in. odtworzenie skarp, odtworzenie rowu melioracyjnego, odtworzenie poboczy, stabilizowanie czynnego fragmentu osuwiska odbudowę zniszczonego odcinka drogi, wykonanie skarpowania oraz nasypu.

Gmina nie zlecała zakupu środków trwałych na potrzeby realizacji zadań związanych z osuwiskami.

(dowód: akta kontroli str. 297- 349; 414-419)

²⁹ Dotacja celowa przekazana przez Wojewodę Małopolskiego w dziale 852 – Pomoc społeczna, w rozdziale 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych, § 2010 – Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami.

³⁰ Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do 20 czerwca 2016 r., jednak z uwagi na fakt, iż ruchy ziemi wystąpiły na terenie Gminy w 2010 r., a fakt ten miał wpływ na podejmowane przez Gminę w 2011 r. działania, w tym m.in. wypłaty odszkodowań oraz wykonanie zabezpieczeń, w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym dokonano oceny tych działań.

³¹ Zamówienie o wartości nominalnej nie przekraczającej kwoty 14 000 euro. Umowy nr GK.7234.231.2011 r. z 1 sierpnia 2011 r. na kwotę 27 000,96 zł brutto oraz umowa nr GK.7234.311.2011 z 7 października 2011 r. na kwotę 12 410,70 zł brutto. Przedmiot umów stanowiły - odpowiednio: wykonanie stabilizacji fragmentu czynnego osuwiska przy ul. Nadbrzeżnej w Zgłobicach oraz prace zabezpieczające fragmentu osuwiska przy ul. Olszynowej w Zbylitowskiej Górze.

Zgodnie z wymogiem MUW, na udzielanie dotacji na realizację zadań z zakresu polityki społecznej dofinansowanie przedmiotowych zadań Gmina nie podpisywała umów³².
(dowód: akta kontroli str. 297-349)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gminy w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³³ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych i nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, dnia 10 listopada 2016 r.

Kontroler

Barbara Madejska
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

³² Pismo MUW Wydział Polityki Społecznej znak WP.III.0713-126-10 z 13 października 2010 r., w którym informowano Gminę, że dotacje będą przyznawane w ramach trybu II określonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 września 2010 r. znak BUSKŻ-III-5941-46/10 w trybie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.) w wysokości do 300 tysięcy zł.

³³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677.